

PARA HABER

Herkes mutlu

Yılın ilk çeyreğinde yüzde 5 büyüyen Türk ekonomisi, iş dünyasını gelecek adına umutlandırdı. İhracatın katkısı iş insanlarını özellikle memnun etti. Yılın tamamında büyümenin yüzde 5'in üzerine çıkmasını bekleyenlerin sayısı arttı... RAHİME BAŞ UÇAR | rahime.bas@paradergi.com.tr

TÜRKİYE ekonomisinin ilk çeyrekte yüzde 5 büyümesi iş dünyasına gelecek adına moral ve ümit verdi. Geçen yılın kasım ayından itibaren hem ihracatta hem de iç piyasada hareketlenmeye başlayan Türkiye ekonomisi ilk çeyrekte ivme kazandı. Hükümetin iç tüketimi ve ihracatı canlandırmak için aldığı tedbirlerin yerinde olduğu böylece kanıtlanmış oldu. ÖTV ve KDV indirimlerinden KOSGEB'in faizsiz kredilerine, Kredi Garanti Fonu'na gelen 250 milyar TL'lik kredi garantisinden Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın liderlik ettiği istihdam seferberliğine kadar birçok teşvik ve tedbir soğumaya başlayan ekonomiyi tekrar ısıttı. Dış pazarlardaki açılmaya birlikte ihracatın da ivme kazanmasıyla birlikte Türkiye ekonomisi Ocak-Mart 2017 döneminde yüzde 5'lik büyüme gerçekleştirdi. Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) açıkladığı Gayri-safi Yurtiçi Hasıla'yı (GSYH) oluşturan faaliyetler incelendiğinde, 2017 birinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre tarım sektörü toplam katma değeri yüzde 3.2, sanayi sektörü yüzde 5.3, inşaat sektörü yüzde 3.7 arttı. Hizmetler sektörünün katma değeri ise yüzde 5.2 arttı.

Erol Bilecik

İlk çeyrekteki güçlü büyümeden destek alan iş dünyası temsilcileri, yılın genelinde de yüzde 5'in üstünde büyüme gerçekleşeceğini tahmin ediyorlar. Referandum gölgesinin kalktığı ikinci çeyrekte de Türk ekonomisinin yükselişinin süreceğini düşünen iş insanları özellikle ihracatın büyümeye katkı yapmaya başlamasından memnunlar.

BÜYÜMEDEKİ SÜRPRİZLER

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TÜSİAD) Yönetim Kurulu Başkanı Erol Bilecik, ilk çeyrekteki büyümenin yüzde 5 gelmesinden memnuniyet duyduklarını söylüyor. "İlk çeyrekte yüzde 5 büyüme haberini aldığımız zaman biz de iş dünyasının alt kırılımlarında da sürprizlerle karşılaştıklarını belirtiyor. Bilecik, "Alt kırılımlarda güzel sürprizler var. Dört tane alt kırılım önemli. Bunlar, İhracatta yüzde 10.6 büyümenin gelmesi, kamu harcamalarında büyümenin yüzde 9.4 olması, iç tüketimin yüzde 5.1 olması, yatırımların ise yüzde 2.2'olması önemli" diyor.

"SANAYİ, BÜYÜMENİN MOTORU"

Büyümenin lokomotifinin sanayi ve sanayiye dayalı

ihracat ol-
ması sanayici-
leri memnun
etti. **Istanbul
Sanayi Odası**

Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, "Sanayi, teşvik ve desteklerin hakkını vererek ilk çeyrek büyümesinin motoru olmuştur" diyerek bu memnuniyetini dile getiriyor. İhracatın yüzde 95'inin sanayi ürünlerinden oluştuğunu vurgulayan Bahçivan değerlendirmelerini şöyle sürdürüyor:

"Üretim, ihracat, yatırım ve istihdamı artırma-ya yönelik uygulanan teşvik ve destek paketleri, başta ekonominin lokomotif ve sürdürülebilir büyümenin dinamosu olan sanayi sektörü olmak üzere tüm sektörlerde istenen canlanmayı yaratmış görünüyor. Sanayi büyümesinin yüzde 5.3 ile toplam büyümenin üzerinde olması sevindirici. Sanayi sektörümüzün yüzde 5.0 büyümeye yüzde 22.6 veya 1.13 puan katkı ile en güçlü katkısı sağlaması, bize kaliteli bir büyüme sürecinde olduğumuzu da göstermekte. Kaliteli büyümenin olmazsa olmazlarından biri de ihracattır ve yüzde 10.6 büyüyen ilk çeyrek ihracatının da büyümede ciddi bir rol oynadığını görüyoruz. İç pazara verilen kamu destekleri ile başta AB olmak üzere ihracat pazarlarındaki iyileşmeye bağlı olarak ihracattaki artış sanayi ve ekonomideki büyümeyi hızlandırdı."

BÜYÜME BEKLENTİLERİ YÜKSELDİ

Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, Türkiye'nin ilk çeyrekteki büyüme performansını önümüzdeki çeyreklerde de sürdüreceğine inanıyor. "Yılın tamamını ilk çeyrek büyümemize paralel olarak yüzde 5 seviyelerinde tamamlarız" diyen Özdebir, "Türkiye ekonomisinin ciddi bir performans göstereceğini anlayan uluslararası kuruluşlar dahi Türkiye'ye ilişkin büyüme beklentilerini artırmak durumunda kaldılar. OECD Türkiye için 2017 büyüme beklentisini yükseltirken; Dünya Bankası, Tür-

Rifat HIRCAKLIÖĞLU / TOBB Başkanı

"Yüksek büyüme için işaret fişeği"

Hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerin ciddi sorunlar yaşadığı bir dönemde 2017'nin ilk çeyreğinde elde edilen yüzde 5'lik bu büyüme oranı, Türkiye ekonomisinin olumlu yönde ayrıştığını, tüm bu coğrafyada lider ülke olarak öne çıktığını gösteriyor. Bu başarının altında hükümetimizin özel sektöre verdiği desteklerin yanı sıra dünyanın dört bir yanına açılan cesur sanayicilerimizin ve müteşebbislerimizin alın terleri bulunuyor. Ekonomide sağlanan güven ortamı üretimi, ihracat ve istihdam artışını desteklemiş, iç talebi canlandırmıştır. İlk çeyrekte görülen bu yüksek büyüme performansında hükümetimizle birlikte hayata geçirdiğimiz projeler de önemli rol oynadı. Tulum baya ilk suyu iki bankamızla beraber TOBB Nefes kredisi projesi ile döktük. Sonrasında KOSGEB'in faizsiz kredileri ve Kredi Garanti Fonu'nun (KGF) 250 milyar liralık kredi garantisini geldi. Tüm bu projelerle son beş ayda sadece KOBİ kredileri 60 milyar TL arttı. Şubat ayından itibaren de hükümetimizin verdiği bugüne kadarki en büyük istihdam teşvik paketi ile Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın himayelerinde istihdam seferberliğini başlatarak, ilave 1.2 milyon istihdam sağladık. Beklentileri aşan bu büyüme oranı, 2017'nin tamamında sağlamayı hedeflediğimiz yüksek büyüme için işaret fişegidir. Dün Türkiye'nin geleceğine yatırım yapanlar kazandı. Bugün Türkiye'ye yatırım yapanlar yarın da kazanacak.

Abdurrahman KAAAN / Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD) Başkanı

"İhracat seferberliği başlatılmalı"

Türkiye ekonomisinin 2017 yılının ilk çeyreğinde göstermiş olduğu 5 puanlık bu gelişim, ekonomideki istikrar ortamının sürdürüldüğünü açıkça gösteriyor. Ayrıca bu gelişmeyi hükümetin yılsonu büyüme hedefi olan yüzde 4.4'e ulaşabilmek ve hatta bu hedefi aşabilmek için önemli bir motivasyon olarak yorumluyor ve Türkiye'nin 2017 yılında göstereceği performansla gelişmekte olan ülkelere pozitif olarak ayrışacağını tahmin ediyoruz. Yüzde 5'lik büyüme oranı elbette piyasa beklentilerinin oldukça üzerinde. Fakat biz inanıyoruz ki, bu oran bile Türkiye ekonomisinin potansiyelini yansıtabilmekte yeterli değil. Nitekim büyümenin kompozisyonuna baktığımızda bunu daha iyi görebiliyoruz. Son birkaç dönemdir iç talep merkezli büyüyen ekonomimiz, 2017 yılının ilk çeyreği itibarıyla dış talepten de beklediği desteği nihayet almaya başladı ve yüzde 10.6 oranında artış kaydeden mal ve hizmet ihracatı, iş dünyası temsilcileri olarak bizleri memnun etti. Biz MÜSİAD olarak, mal ve hizmet ihracatında üretim modeline geçilmesi ve bir ihracat seferberliği başlatılmasının çok önemli olduğunu düşünüyoruz.

Nurettin Özdebir

kiye'nin bu yılki büyüme beklentisini 0.5 puanlık artışla yüzde 3.5'e yükseltti" diye konuşuyor. Özdebir, AB ülkelerinde ekonominin toparlanma sürecinde olduğunu, ayrıca AB ve Japon Merkez Bankalarının parasal genişlemeye de-

vam ettiklerine de dikkat çekerek, bunun Türkiye büyümesine olumlu etki yapacağını vurguluyor. Özdebir değerlendirmelerini şöyle sürdürüyor:

"Öncü göstergelerle yılın ilk üç ayında ekonominin ne yönde ilerlediğini net bir şekilde görüyorduk. Son verilerden hareketle ilk çeyrekteki büyüme performansı ile Türkiye'nin diğer ülkelere pozitif ayrışacağını net bir şekilde söyle-

PARA HABER

yebiliriz. Referandum sonrası yeni yönetsel modelin ekonomi ayağının 'yönetişim' anlayışına uygun olarak tesis edilmesi, karar alma ve işişare süreçlerine özel sektörün katılımına imkan tanıyacak demokratik mekanizmaların oluşturulması, Türkiye ekonomisini bugünden çok daha iyi noktalara taşıyacaktır."

DÖVİZDE İSTİKRAR GEREKİYOR

Ege Bölgesi Sanayi Odası Başkanı Ender Yorgancılar, ekonominin ilk çeyrekte yüzde 5 ile beklentilerin üzerinde büyüdüğünü belirterek sözlerine başlıyor. Talep cephesinden ihracat ile kamu tüketimi, arz cephesinden ise sanayi ve hizmet sektörünün büyüme

Ender Yorgancılar

üzerinde belirleyici olduğunu ifade eden Yorgancılar, "Yüzde 5'lik büyümenin yaklaşık yüzde 2.8'inin iç talep, yüzde 2.2'sinin ise net dış talepten gelmesi uzun zamandır beklediğimiz iki kanatlı büyümeye işaret ediyor. Büyümenin saman alevi niteliğinde kalmaması için makine-teçhizat yatırımlarının artması, bu yatırımların artması için de döviz kurlarında istikrar ve enflasyonla birlikte faizlerin gerilemesi gerekmekte. Büyüme hızının düzeyi sevindirici olmakla beraber sürdürülebilirlik boyutunda bazı kaygılar da yaratıyor" diye konuşuyor.

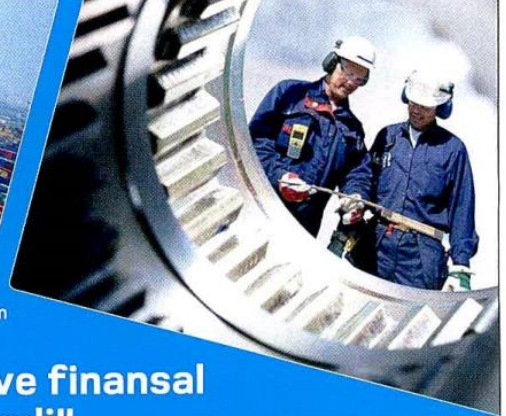
"PİYASALARA GÜVEN VAR"

İzmir Ticaret Odası (İZTO) Yönetim Kurulu Başkanı Ekrem Demirtaş da yılın ilk çeyreğinde Türkiye'nin yüzde 5 büyümesinin iş dünyası ve piyasalara büyük moral verdiğini ifade ederek, "Bu büyümeyi kalıcı ve sürdürülebilir yapmalı; yüzde 5'in altına düşmemeliyiz" di-

Ekrem Demirtaş

yor. Hükümet tarafından alınan tedbirlerin bu sene etkisini gösterdiğini

Ali KİBAR / Kibar Holding Yönetim Kurulu Başkanı

"İhracat artışı ve finansal iyileşme önemli"

Yaşanan bir takım finansal iyileşmelerin yanı sıra ihracata yönelik bazı siparişlerin daha etkin hale gelmesi piyasalardaki iyileşmeyi beraberinde getirdi. Aynı zamanda tüketimle ilgili inşaat sektöründe tekrar bir hareketlilik söz konusu. İnşaatın tekrar hareketlenmesi ve yaz aylarına gelinmesiyle, gelecek çeyreklerde bu büyümenin devam etmesi önemli bir olasılık. Yapısal reformlarla ilgili bazı çalışmalar var. Bunların da gerçekleştirilmesiyle birlikte büyümenin daha da yukarılara çekilmesi büyük olasılık. Sanayinin üretim ve kapasite kullanım oranlarının yükselmesi, bazı son dönemde yatırım yapmış olan sanayi faaliyetlerinin de devreye girmesiyle bu büyüme bir anlamda direkt-ındirekt pozitif anlamda etkileniyor. Rusya'yla olan sorunların giderilmesinin de pozitif katkısı var. Bir tek tereddüt, önümüzdeki süreçte Katar sorunu nedeniyle Körfez ülkelerinden Türkiye ile iletişimdeki potansiyel sıkıntı olabilir. Onun dışında diğer pazarlarda büyüme var. Önümüzdeki çeyrekte belki yine 5-5'in üzerinde bir büyüme söz konusu olabilir; son çeyrekte biraz daha yükselebilir diye düşünüyorum.

Ahmet Nazif ZORLU / Zorlu Holding Yönetim Kurulu Başkanı

"Yüksek büyüme devam eder"

Büyümenin yapısına baktığımızda, sanayiden geldiği anlaşılıyor. O zaman sanayinin değerini çok iyi anlayıp yatırımlarımıza devam etmemiz lazım. Türkiye sanayi ile büyümek mecburiyetindedir. Üretim ve istihdam her yönüyle beraber önemli ama sanayi 24 saat üretiyor ve bunu ihraç ediyor. Bunun için sanayiye daha fazla dört elle sarılıp büyümeyi devam ettirmemiz lazım. Bu büyüme rakamları çok iyi bir gelişme. Seçimlerden çıktık, etrafımız ateş çemberi içerisinde... Ben yüksek büyümenin devam edeceğine inanıyorum.

kaydeden Demirtaş, sözlerini şöyle sürdürüyor:

"Geçen yıl büyüme yüzde 2.9'luk oranda gerçekleşmişti. Bu oran Türkiye için yeterli değildi. Yüzde 5 moralimizi çok yükseltti. Şu anda piyasalarda güven de var. Buna karşın büyüme rakamları analiz edildiğinde bazı sektörlerin üzerinde özellikle durulması gerek. Ekonominin lokomotifini inşaat sektöründe beklenen büyüme gerçekleşmedi. Yılın birinci çeyreğinde sanayi sektörü yüzde

5.3 artış göstermesine rağmen inşaat sektörü yüzde 3.7'de kaldı. Bu nedenle inşaat sektöründe vergisel destekler yapılması gerekmekte. Türkiye sorunlarını büyüyerek aşacaktır."

"2017 ATILIM YILI OLACAK"

Açıklanan son büyüme rakamıyla görüldü ki, 2015'in son çeyreğinden itibaren, yani beş çeyrekte beri büyümeye katkısı negatif olan net dış ticaret, tekrar büyümeye pozitif katkı verdi. Büyüme rakamını değerlendiren Türkiye İhracatçılar Meclisi

Mehmet Büyükekşi

PARA | HABER

(TIM) Başkanı Mehmet Büyükekşi, "Net dış ticaret, beklentiler dahilinde büyümeye 2.2 puanlık katkı sağladı. Hükümetimizin ihracatçılarımıza sunduğu desteklerin de etkisiyle, inaniyorum ki 2017'nin geri kalanında da net dış ticaret büyümeye daha fazla katkı verecek" diyor. Türkiye ekonomisinin zorlu bir yıl olarak geride kalan 2016 yılından sonra 2017'ye güçlü bir büyüme ile başladığını belirten Büyükekşi, şu değerlendirmelerde bulunuyor:

"2017'nin ilk çeyreğinde yakaladığımız yüzde 5'lik büyüme oranı 2014 yılından bu yana yakaladığımız en yüksek ilk çeyrek rakamı oldu. Artık hem küresel ekonomideki düzelme hem de ülkemizin yaşadığı sıkıntılı dönemlerin sona ermesiyle birlikte 'İstikrar İçinde Atılım Yılı' ilan ettiğimiz 2017'de ülkemiz hem büyümede hem de ihracatta önemli atımlar gerçekleştiriyor. Umuyoruz ki, önümüzdeki dönemde ülkemizde artan güven ve istikrar ortamı ile birlikte yatırımlarda da daha yüksek büyüme oranlarını göreceğiz."

"YAPISAL REFORMLAR ŞART"

Büyüme rakamının Türk iş dünyasına moral verdiğini belirten İstanbul Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği (ITHIB) Başkanı İsmail Gülle de gelecekte umutlu. Büyüme beklentilerinin yüzde 3.8 olduğunu hatırlatan Gülle, şunları kaydediyor:

"Açıklanan verinin biz ihracatçılar bakımından mutluluk verici bir başka yanı da ihracatın büyümeye 2.2 puanlık katkı sağlaması oldu. 2017

İsmail Gülle

ilk çeyrekte Türkiye'nin mal ve hizmet ihracatı yüzde 10.6 artarken, ithalatta kaydedilen artış ise sadece yüzde 0.8. Atılım yılı olarak ilan ettiğimiz 2017 yılında inaniyorum ki hükümetimiz, attığı birçok olumlu adımla birlikte yapısal reformları da hayata geçirerek çok yakın bir gelecekte çok daha olumlu bir tablonun mimarı olacak. Sanayi sektörü yüzde 5'lik büyüme rakamının da üzerine çıkarak yüzde 5.3 büyüme yakaladı. Sanayi sek-

Tuncay ÖZILHAN / Anadolu Grubu
Yönetim Kurulu Başkanı

"Hükümetin tedbirleri ekonomiyi canlandırdı"

Yılın ilk çeyreğinde önemli bir büyüme gerçekleşti. Böyle sıkıntılı bir ortamın arkasından hükümetin almış olduğu tedbirlerle ve teşviklerle ekonomi canlanma dönemine girdi ve onun neticesinde de bu yüzde 5'lik büyümeyi gördük. Büyük mutluluk duyuyoruz. Zaten Dünya Bankası ve IMF 2017 rakamlarını yüzde 4'e çıkardı. Ben, 2017 yılının tamamında Türkiye yine 4.5-5'ler civarında büyüyecektir diye düşünüyorum.

Nihat ÖZDEMİR / Limak Holding Yönetim Kurulu Başkanı

"Hedef, yüzde 5'in üzerinde büyüme"

Referandum sonrası Türkiye'den ve 2017 yılından çok ümitliyiz. Büyüme rakamlarının da gösterdiği üzere Türkiye'nin tekrar büyüme trendine gireceğini, büyümenin tekrar başlayacağını herkes tahmin ediyordu. İlk çeyrek rakamları bunları zaten ortaya koydu. İnşallah bu yıl artık daha önceki yıllarda olduğu gibi Türkiye büyüme trendine girmiştir. Bu seneki ve bundan sonraki yıllarda hedefimiz Türkiye'nin her yıl yüzde 5'in üzerinde büyümesi.

Ömer Cihad Vardan

törünün diğer tüm sektörlerin üzerinde bir büyüme yakalamış olması ülkemizde sanayi çarklarının doğru şekilde döndüğünün, geleceğin bizler için daha da olumlu olacağının bir göstergesi."

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Başkanı Ömer Cihad Vardan ise, ilk çeyrek büyüme rakamlarına ilişkin, "Ekonomi hem güçlenmiş hem de dengelenmiş bir büyüme sergiledi" ifadesini kullanıyor. Türkiye ekonomisinin yükseliş eğilimini sürdürdüğünü belirten Vardan, sözlerini şöyle sürdürüyor:

"Ekonomi ilk çeyrekte hem güçlenmiş, hem de dengelenmiş bir büyüme performansı sergiledi. Beklentileri aşan yüzde 5'lik güçlü büyümeyi oluşturan kalemlere baktığımızda bunun bir yandan tüketim ağırlıklı iç talep, diğer yandan da ihracat kaynaklı olduğunu görüyoruz.

PARA | HABER

Ayrıca coğrafyamızdaki riskler mevcudiyetini korurken, ülkemizdeki böylesi bir gelişme oldukça sevindirici. Bu risklerin azalmasıyla beraber Türkiye daha da güçlenecektir.”

Türkiye Genç İş Adamları Konfederasyonu (TÜGİK) Genel Başkanı Erkan Güral ise, Türkiye'nin başarı öyküleri yazmaya devam ettiğini vurgulayarak sözlerine başlıyor. Hane halkı tüketim harcamaları ile mal ve hizmet ihracatındaki artışın iktisadi yapımızın sağlamlığını ortaya koyduğunu düşünen Güral, “Ekonomideki genel büyüme trendinin yaşanılan onca badireye rağmen artarak süreceğini uzunca bir süredir görüyor ve bekliyorduk. Hükümetimizin aldığı tedbirler ve iş dünyamızın dayanıklı ve dinamik karakteri sayesinde Türkiye ekonomisi, uğradığı her tacizi boşa çıkararak yeni başarı öyküleri yazmaya devam ediyor” şeklinde konuşuyor.

Erkan Güral

“YÜZDE 4'ÜN ÜZERİ OLABİLİR”

Uzun süre sonra ilk kez ihracatın büyüme katkısı yapmasının bu büyüme rakamından daha önemli olduğunu belirten Türkiye Genç İşadamları Derneği (TÜGIAD) Başkanı Ali Yücelen ise, TÜİK'in büyüme verilerinin verimlilik ile de ilişkilendirmesinin önemli olduğunu altını çiziyor. 2017 ilk çeyrek büyüme rakamını 'sevindirici' olarak değerlendiren Yücelen, asıl sevindirici olanın ihracatın büyüme etkisi olduğunu söylüyor. Yılsonu büyüme rakamının yüzde 4'ün üzerine çıkmasının kimseyi şaşırtmayacağını vurgulayan Yücelen sözlerini şöyle sürdürüyor:

“Uzun süre sonra ilk defa ihracat büyüme pozitif katkı sağladı. Bu büyüme rakamının kendisinden daha önemli. İhracattaki artışa AB ülkelerindeki toparlanmanın katkısı büyük. Bu da AB ülkelerinin Türkiye'nin en önemli ticari partneri olduğunu ve AB ile ilişkilerin ne kadar önemli olduğunu gösteriyor. Bu verileri kısa süre içinde unutacağız ve 2. ve 3. çeyrek verilerini bekleyeceğiz. TÜGIAD olarak bu büyüme rakamlarının verimlilik ile ilişkilendirilmesinin önemli olduğunu düşünüyoruz. Mal ve hizmeti ürettik ve ihraç ettik; peki firmalar ne kadar verimli çalıştı? Bu trendin sürmesi halinde 2017 sonunda büyüme rakamlarının yüzde 4'ün üzerine çıkması kimseyi şaşırtmamalı.”

Ali Yücelen

Ahmet DÖRDÜNCÜ / Akkök Holding
İcra Kurulu Başkanı

“Sanayi büyümenin lokomotifi”

Gerek küresel ekonomide yaşanan sıkıntılar, gerekse Türkiye'de ve bölgede yaşanan olumsuz gelişmeler göz önüne alındığında 2017 yılının ilk çeyreğindeki yüzde 5 büyüme, Türkiye ekonomisinin dalgalanmalara karşı ne kadar dayanıklı olduğunu bir kez daha kanıtladı. Çıkan sonuçlar tüm iş dünyasına umut ve moral verdi. Sanayi sektörünün yüzde 5.3 büyümesiyle de görüyoruz ki sanayi, Türkiye büyümesinin lokomotifi olmayı sürdürüyor.

Sanayi sektörüne yönelik yapıcı teşviklerin verilmesi, sanayinin ülke ekonomisine katkısını daha da artıracaktır. Zorlu dönemleri başarıyla atlatan Türkiye'nin potansiyeline ve gücüne olan inancımız tam.

Ömer BOLAT / Albayrak Holding CEO'su

“İkinci çeyrek büyümenin de böyle olmasını bekliyoruz”

Milli gelirin ilk çeyrekte yüzde 5 büyüme göstermesi çok iyi bir haber. Ben bu yıl Türkiye'de ekonomik büyümenin en az yüzde 5 olacağını tahmin ediyorum çünkü 2016 yılının son iki ayında başta sanayide olmak üzere çarkların hızlanmaya başladığını gözlemlemiştik. 2017'de de sanayideki büyüme hızı arttı. Nitekim nisan, mart ve özellikle mayıs ayında yüzde 6.7'lik bir sanayi büyüme artışı var. Büyümede üretim yönünden bakıldığında sanayi ve hizmetler sektörünün yüzde 5'in üzerinde büyümüş olmasının etkili olduğu, tarım sektörünün de yüzde 3.2'lik büyüme ile buna destek verdiği görülüyor. Yağışların kış ve ilkbahar döneminde çok iyi gerçekleşmesi, ikinci çeyrek açısından da büyümenin yüzde 5'in daha da üzerinde olacağını göstermekte. İnşallah ikinci çeyrek büyüme de yüzde 5'in de üzerinde gerçekleşecek.

Çift paralı ekonomide muhasebe

Istanbul Sanayi Odası (İSO), Türkiye'nin en büyük 500 sanayi şirketinin 2016 yılı gelir tablolarından ve yılsonu bilançolarından derlediği toplu bilgileri yayımladı. Her sene olduğu gibi bu sene de “enflasyon düzeltmesi” ve “kur farkı dağılımı” yapılmamış veriler esas alındığı için hatalı yorumlar yapıldı. Mali tablo hazırlamanın ve yorumlamanın temel amacı firmaların durumunu “doğru ve âdil” bir şekilde ortaya koymaktır. Kabul ediyorum; bu iş sanıldığından zordur. Hatta denebilir ki; hiçbir tablo bir şirketin mali durumunu tam anlamıyla “doğru ve âdil” olarak göstermez. Çünkü “doğru” ve “âdil” takdire bağlıdır. Zaten bu gerekçeyle, yani tablolar yorum farkları içermesin diye, ulusal hatta uluslararası “Muhasebe Standartları” inşa edilmiştir. Böylece, bir firmanın performansı, belli bir yılda diğer firmalarla veya o firmanın cari yıl performansı geçmiş yıllarıyla kıyaslanabilir.

ENFLASYON MUHASEBESİ- DEVALÜASYON MUHASEBESİ

Enflasyon, muhasebenin ölçü birimi olan parayı (mesela TL) çektiğçe uzayan lastik metre haline getirir. Hâlbuki ölçünün doğru olması için “ölçü birimi” değişmemelidir. Kayıtların cari/tarihi fiyatla tutulmasından doğan bozuklukları gidermek için bilançoda “enflasyon düzeltmesi” yapılır. Bu düzeltmenin zorunlu olması için son 3 yıllık birikimli enflasyonun yüzde 100’ü veya son yılınkinin yüzde 10’u aşması gerekir. Türkiye’de bir süre uygulanan enflasyon düzeltmesi yapma zorunluluğu, bu iki şart da oluşmadığı için 2005’te kalktı. Ancak Türkiye’de firmaların gelir tablolarının ve özellikle bilançolarının bozulmasının diğer ve daha büyük sebebi olan “devalüasyon” tam gaz devam ediyor. Devalüasyon düzeltmesi yapmak mecburi olmadığı

için firmalar tablolarını düzeltilmemiş olarak yayınlıyor. İSO veya onun danışmanları da düzeltmiyor. Sonra oturup, TL’nin değer kaybı dolayısıyla anlamsız hale gelmiş bilanço sayılarını birbirine bölüp yanıltıcı oranlar hesaplıyorlar. Üstelik bu yanlış oranlara dayanarak yanlış çıkarımlar yapıyorlar. Söylediklerine kendileri de inanmıyordur inşallah.

YORUMDA KURAL DEĞİL, İLKE ESAS ALINIR

Yalan yanlış yorumları yapanlara “niçin enflasyon ve özellikle devalüasyon düzeltmesi” yapmadan oran hesaplıyorsunuz diye sorun. Cevapları yasal veya yönergesel zorunluluk yok olacaktır. Anlaşılan kimsenin bu 500 büyük sanayi kuruluşunun gerçek durumunu “doğru ve âdil” olarak anlamaya ihtiyacı yok. Hayırlısı olsun. Ben yorumları irdeledim. Bulduğum yanlışlara tek bir örnek vereceğim. Listedeki şirketlerin 2007-2016 yılları arasında bilançolarında yer alan “Öz Kaynak-Borç Kaynak” dağılımı “yüzde 55-yüzde 45”den “yüzde 38-yüzde 62”ye değişmiştir deniyor. Bu külliye yanlıştır. Çoğu dövizle satın alınan veya dövize endeksli fiyatla inşa ettirilen sabit varlıkların defter değeri birikimli enflasyon veya devalüasyonla düzeltilse ortaya kocaman bir fark çıkar. Bu aslında bilançoda görünmeyen ama gerçekte var olan bir “öz kaynaktır”. Eminim 500 büyük şirketin “öz kaynak-borç kaynak” oranı küçülmemiş aksine büyümüştür.

Son söz: Amaca ters düşen kural, kılavuz olamaz.